

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 21. Conuersus Dominus respexit Petrum: Tertium declaratur; qualiter Petrum in se reuersus sit es secundo galli cantu; & conceptu Domini illum intuentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

ma statum te considero constitutum, ut nesciam
 vnum tibi laxaturus sit penam, quam in te de-
 crevit recuendam. Verum est quod te Regem
 creauerit, & beneficis affecerit eximis, tuque
 illi fidiore seruatus: porro cum gradum in-
 constanti retraxeris ab eo quod illi seruo spon-
 deras, fidiore hic intelligo, ipse quoque Deus pe-
 dem iuste reuocabit ab honore illo supremo, ad
 quem te elegerat & designarat extollendum. O
 Apollone, & potentissime ac supreme Monar-
 chæ à Deo electe ad suæ regimini Ecclesiæ, tene
 vidam, quod postquam te in sui cognitione tam
 sollemniter illuminauit, ut voce altiori illum
 confusus fueris filium Dei, & hac ipsa nocte se-
 cundò tibi fuerit illis beneficiis quibus te cum-
 auerant, tuque illa cognosces noua promissa
 illi iurasti fidelitati, & deno tuas confirmasti
 confirmaciones, ac firmiter spondidisti illum ve-
 saltem perpetuo confiteri: quod inquam tam
 cito parum tibi constans deficiat, pedem retra-
 xeris ipsam eundem negando, & cum nolis con-
 fiteri, non semel, non bis, sed tertio, nec sim-
 pliciter hoc negationibus, sed horrendis periur-
 iis, execrandisque sacrilegibus execrationibus?
 Iam quantum noui, casus est desperatus, &
 timere potes, ne Deus tecum ratione suas sub-
 ducit neque puniat imo videtur, cum ita viuas
 inuenerit, ut nec consideres que facis, quod
 & ad talem delapsus sit ita tu, in quo Deus ore
 VIII. Salomonis describit virum omni spe salutis
 prauam sub symbolo naucleri qui vi tempe-
 rans in uno contractus, quasi lethargicus obdor-
 mit inops cuiuslibet, & remedij, atque reiecto cla-
 uo nauem ventorum committit. turribus huc
 & illic agendam, & quantum libet illum mu-
 tuetur sui moueant & per eum, furtos nec audit,
 nec aduertit inspicit: *Et ero sicut dormiens in
 medijs mari, & quasi sopitus gubernator amisso
 clauo, & dicit: verberauerunt me, sed non dolui,
 & illos, traxerunt me, & ego non sensi.* Videtur, ut
 patet dicendam, dici posse Petrum ad talem
 corruisse statum: quia tempestate turbatus, quæ
 premebatur, quasi lethargicus obdormiebat, &
 nauem mariam passus in tantum, ut cantate
 alius galeo, ipsum omnia mouentibus, ipse
 siquidem hoc audiret, tamen hæretet quasi ita-
 pios & inops consilij, cum esset ipse tellis,
 quem illi erroris sui dederant certiore. Morbi-
 bus patet grauitatem, cum tanto fortior, &
 efficacior censetur lethargia, quæ ad minus il-
 lum sensit infirmus, & minus intelligit allo-
 quotes: & tanto clarior patet quam terribili
 quæ casu lapsus sit, quanto minus voces aduer-

tit eorum, qui illi loquuntur, altius que auci-
 bus eius acclamant Heu quam lamentabilis est
 Petri casus! Optime dicitur à D. Chrylost. *Hom. 1. de
 Crudele & graui casu.*

§. 28. Conuersus Dominus respexit
 Petrum: Tertium declaratur qualiter Pe-
 trus in se reuersus sit ex secundo galli can-
 tu, & conspectu Domini illum inuentis.

P Otero cælorum Domine, pater piissime, cœ-
 lestisque Redemptor, an ergo Petrus Apo-
 stolus tuus est periturus? An de te Satan
 triumphum est relaturus? Numquid diabolus di-
 uinas tuas euerter dispositiones quibus illum in
 gregis tui pastorem nominasti vniuersalem?
 Numquid grex tuus pastore priuabitur? Hocce-
 ne patieris ut diabolus se iactet, quod illud mu-
 tuauerit, quod prius ordinauerat, & gloriarum ac
 buccinate possit, quod tuas transuerteret reso-
 luciones, quibus decreuisti, ut Petrus petra foret
 Ecclesiæ tuæ fundamentalis? O Pastor diuini-
 sime, ecce diabolus lupus ille tartareus arie-
 Christum de grege tuo tollit antesignanum. Si David
 cura erga oues suas
 quam primum vidit à leone seu lupo de grege
 tuo diripi ouem, illico fuerit illos insecutus, at-
 que ex dentibus præclam euulserit, nulla per-
 uenit ratio, ut te permittente tollat lupus ille
 duccem seu arietem gregis tui præcursorem. Iam
 vnam ex electis tuis ouibus sustulit, Iudam scilicet,
 cuius ruinam tantopere doluisti: etenim
 illa fuit, quæ tibi mortalem illam peperit tri-
 stitiam, quam in horro demonstrasti: ne quæ-
 so, patris ut rapiat, & alteram. Tu ipse pas-
 sioni tuæ iam vicinus, morti que te cernens mo-
 dò proximum commendans Patri tuo æternò
 tanquam pastor primarius oues ab eo tibi tradita-
 tas, illi ut verax asseruisti, quod eas saliter con-
 seruasses ut nec vna quidem tibi esset cepta, &
 maiori longè sollicitudine eas custodisses quam
 Jacob illas quas Laban illi custodiendas menda-
 uerat: reddens etenim earum rationem, ait il-
 li, quod omnes illi remitteret nec vna quidem
 de numero decisset, quam vel lupus, vel Leo, vel
 fera pessima deuorasset: *Viginti annis sui tecum:
 ouis tua sterili non fuerunt &c. nec captum &
 bestia ostendi tibi.* Sic etiam ipse loquitur: *Pater
 sancte quos dediisti mihi, custodisti, & nemo ex illis
 perijt nisi filius perditionis.* Et addit Evangelistæ,
 quod ad confirmationem illius verbi, etiam
 quando iam actualiter seipsum manibus tra-
 debat inimicorum, ipsidem præcepit, ut se ipso
 sapio

520

Christi

Gen. 37.
 33.
 Ioan. 17.
 12.

capto liberos dimitterent discipulos suos. Ergo me quare illi, sinitis hos abire. Quare dixit hoc? Dicitur de causis.

I I. Quos sententia hanc Christus verbadi- xerit. Primum affert D. Cyrill. Alexand. ut se nimirum ostenderet legitimum verumque Redemptorem: ipse etenim solus nostram operari volebat redemptionem nemine assumpto in socium aut subsidiarium enim praeferat apud Iherosolimam. Et seorsum quam Deus ore protulit impiissimi Pontificis Caiphae aliud non dixit, quam: *Expedi vobis, ut unus moriatur homo pro populo, & non tota gens pereat.* Secundam rationem ipse vocat Evangelista, eam, scilicet: ut se vigilem & anxium ostenderet Pallorem, qui tantam gereret ouium suarum curam, ut nullatenus pateretur vel vnam perire, seipsum pro illis in mortem tradens voluntarie: *Et sermo Iesu impletur, quem dixit: Quis quos delisset mihi, non perdidisset quemquam.* Fuit autem verbum hoc tam efficax, tantoque protulit hoc imperio, ut non inuocamus, quod toto passionis illius tempore discipulus aliquis in ius vocatus fuerit, vel gehennae subiectus, neque illos Iudaei quaesierunt capiendos: illud etenim videbatur euentorum attentio cursu ordinatio: nam capto vno, qui caput haberet conurbationis, illico requiruntur omnes ei confederati: nec hoc solum, sed D. Ioan. libere circa Dominum vagabatur, eratque in domo Pontificis, ceterisque locis, usque ad pedem Crucis, nec constar, quod ei quisquam vel minimum de hac re verbum obiecerit: sed nec inuenio quod D. Petri molestiam aliquam intulerint grauelque fuerint, in domo Pontificis conuersanti, vel missas intendant imo potius adeo liberum solumque passus fuit, ut illa excedere potuerit, quando documque voluerit. Miraculum stupete significare, in quo diuini verbi patefecit efficacia. Cum igitur o Domine tantam usque modo sollicitudinem discipulorum tuorum testatus sis, an nunc ea tibi deficiet erga oues tuas primarias? Num dixerit te tot tormentis, & ignominie vexatum huius abiectis memoriam? O Dei misericordia! O bonitas infinita! *Et conuersus Dominus respexit Petrum, & recordatus est Petrus verbi Domini quod dixerat: Eritusquam gallus canes, ter me negabis, & egressus Petrus foras senuit amaro.*

III. Expendunt SS. Patres nominatim D. Chryl. quod quamvis omnes Evangelistae hanc summam veritate narrent historiam, tamen D. Marcus discipulus D. Petri peculiaris huius Evangelij ex praecipuo eiusdem conscriptor, atque ab eo singulariter instructus, illam distinctius enarrat:

Marcus solus explicite explicat, hoc ab ipse Me, quod gulo dicitur: discipulus enim Petri fuit. Hic Evangelista hic Evangelista quod dum D. Petrus promissa illa adeo constanter multipliciter, totiesque, dum minus adiuraret fidelitatis incoreptus, Dominum illi vltimo confirmavit: Amen dico tibi, quia tu hodie in nocte hac, priusquam gallus bis vocem dixeris, ter me bis negaueris. Verba singula sunt, prout emphaticum. Primo loquitur illi tum iuramento casum futurum confirmans: Amen dico tibi. Eius solum verbum ipse ex his terrae, perire est, & quando huic addit iurandum, hoc est, interprete D. Paulo, etiam confirmare quod sit veritatem, & securitatem iussu Iherosolime. Tibi dico: Tu, tu ipse qui buccis te iactas concipit tibus: non abhinc mille annis, sed hodie: & non ad finem diei, sed in nocte hac, & non ad finem eius, sed: Priusquam gallus bis vocem dixeris, ter me bis negaueris: itaque quantum gallus canes matutinus, tu multo festinor mecum negatoris. Quale contemplet hic mysticum? Quod si hanc bis de nocte percipit: primo de negatione ordinariè auditur ad medium noctem; secundo & magis celebris ille est, quem scriptores abioluè dicunt Gallinicum, ut aliter effauescit: Nollis gallinicum vocari quidam iuuenis ex praeterea ciuitate. Hora est noctis, quae multum mouet distulit vocatur: Circa quartam vigiliam agitur, nempe paulo ante auroram, quando Lucifer accenditur sicut enim ille solem in caelo peccator, sic & illum in terra Gallus auerterit. Ita Petrus tyneus cecidit.

Quod tamen ad cantum facit ille sermone, Ea parati loqueris famulis tuis: allusio quae galli cantant. Tres Evangelistae D. Mattheus D. Luc. D. Ioannes intelligunt per galli cantum, secundam vicem cantus: hic enim notior est, dicuntur quod ante hunc Petrus tertio negauerit, & secundum hoc tempus non exprimitur quando Petrus negare coepit. Verum D. Marcus hoc notat, singillatim historiam enarrans, hoc solum modo, quod Petro ingresso domum Pontificis, ita ad introitum interrogauerit eum an illa ostentaria, num esset discipulus Christi, cui respondit: *Negue scio, neque noui quid dicas, & tunc percussus foras egressus est in atrium, & continuo gallus cantauit: Egressus foras ante auroram, & gallus cantauit.* Hic fuit primus galli cantus ad mediam noctem, vel paulo serius, ea scilicet hora in qua Christus captus fuit & oblatas summo Sacerdoti tuncque concilio: ita enim in nocte cepit Petrus negare ante mediam noctem. Hic

fit ubi & subleuata est secunda negatio cum in-
tentione cum adhaeret igni cum ministris circa
pompam vesperandam post mediam noctem: tunc
in negotio tandem fuit exinde post horam. &
intra medio facti quasi vnius hora, inquit D. Luc.
hoc esse inter tertiam & quartam noctis horam
ante auroram: fuitque ceteris grauissima, multi-
plicando iuramenta, execrationes & anathema-
tiones: & hac fuit, vel adhuc & in hunc modum: Ad-
huc illo loquente scribit D. Lucas, secundo canta-
uit gallus, & uocatur D. Marcus: & tunc duo sibi
conuicta sunt, cantus galli, & intuitus Domini
in Petrum, quo in se reuertitur, eius recordatus est
quod illi Dominus futurum prœdixerat, & inde
egressus dedit se operum dedit & lamentationi-
bus. Hic gaudet cantus, qui Petrum ad se reuoca-
uit dicitur à D. Marco: Scimus iterum gallus
cantauit & recordatus est Petrus uerbi quod dixe-
rat ei Iesus: Priusquam gallus cantet bis, ter me
negabit. Domini uero conspectum eodem tem-
poris profert D. Lucas. Censurâ illo loquente gal-
lus cantauit: & conuersus Dominus respexit Pe-
trum, & recordatus est Petrus uerbi Domini &c.
In hunc modum hic mysterium cum D. Chryl-
lo scribit illa D. Lucas perferentem. Cantauit pri-
mo gallus, & audiuitque illam Petrus nec in se pa-
nitentia facta reuertitur: quia galli tantummodo
catus fuit: tamen secundo sui memor fuit, &
quasi de profundo euigilans somno, in se cura
pedagogi reuertitur. In se reuertitur: quia ad galli
cantum, qui uoces auribus intonabat, se conuen-
it efficax Saluatoris oculos, qui cordis eius in-
tuitus penetrat. Dicit hoc Chrysostomus. Nec lapsam
fuit: quam ipse ante se, ut Lucas dicit, quam in eum
reuertitur respicit. Ita non solum negauit, sed etiam
quomodo gallus cantasset, casum suum tamen à se ipso
non se, sed magistri admonitionem indiguit. Pet-
rus hoc ostendit quod docet D. Gregorius parum referre,
si omnes galli id est predicatoris foris ad aus-
res sua doctrina uerbisque cantent, nisi Dominus
intuitus operetur, loquatur & cor illumineat, luce
digna oculorum suorum celestium: & hic im-
pletum cernimus, auctore D. Augusti. Davidis
uocatum: Nisi Dominus edificauerit domum, in-
vanum laborauerunt qui adificauerunt, eam ut lupte-
riam amocauerunt.

qua gallus ante auroram cantat: etenim non in-
casum illam tunc indicauit Marcus Euangelista
huic respondentem quam modo refert: Conuersus
Dominus respexit Petrum. Hic iam ad tertium
accedimus, quo declaramus D. Petri remedium,
cuiusque principium: Conuersus Dominus respexit
Petrum. Dominus est, qui principium dedit con-
uersioni D. Petri: ipse etenim est, de quo manare
debet nostra iustificacionis initium: & nisi ap-
posuerit ille manus, tota non sufficere natura,
nec quidem ut illam tibi suggerat in cogitatione
faciat que te in te reuertit peccati poenitentem &
Conuersus Dominus.

§. 22. Respexit Petrum. Respexit Domi-
nus Petrum spiritualiter & corporaliter,
operatus est id quod sol in luna passa
Edisus, & anigma à Salomone propositum.

Respexit Dominus Petrum. Difficultas hic o-
ratur, qua ratione potuerit hoc fieri, ut con-
uersus Dominus Petrum respiceret: cura
Petrus esset in atrio palatii, Christus autem in
Consistorio Principum & Sacerdotum: Hanc
tratinans D. Aug. opinatus est conspectum non D. A. uoc
corporalem fuisse sed spirituale: uirtute quadam L. 3. de
diuina ad cor & intima D. Petri, eo sensu quo Conf. 2.
David Dominum deprecatus est. Respice me & uang. 6. 6.
miserere mihi. Sic igitur D. Aug. Dominus respexit
intrinsecus & Petrus foris sedens ad forum &c. id grat.
eoque quod scriptum est: Respexit Dominus, intus Christi
altum est, in mente altum est, in uoluntate altum cont. Pe-
est. Misericordia Domini late enter subuenit cor eius. Aug. & Ch-
gis, memoriam reuocauit interiori gratia sua uisi. l. cap. 48.
tauit Petrum, interiori in minus uisus ad exteriori. Tom. 4.
reclarymas mouit & perduxit assiduum. Hunc Ps. 24. 16.
eundem sensum profectus est idem doctor ex-
pendens quod oculos in Petrum Dominus retor-
lerit, quos ab illo reflexerat, ab eo manum suam oculos
diuinam subtrahens, quando lapsus est: uerbis il-
lis in iuxta que Petrus cum Davide dicere po-
tuit, ut ante declarauimus: Ego dixi in abundantia
conuertita mea &c. Auertisti faciem tuam à me &c. A. 1c.
uertit ab illo faciem Dominus & factus est contur-
D. A. uoc. bat: ita ut eum, mori pro illo metuens, ser nega-
uerit sed uersus reuertit ad eum faciem suam Do-
minus, & culpam lacrymis diluit. Quid est enim 9. Tom. 7.
Respexit Dominus Petrum nisi faciem suam quam
paululum ab illo auertit, reuocauit ad eum?
Imo sic communiter loquimur: conuertit po-
tentior oculos suos ad pauperem, non quod
illū oculis aspiciat corporis, sed quia statuit illi
suo.

W
+

